

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра землевпорядного проектування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан факультету землевпорядкування
д.е.н., проф. Євсюков Т.О.
18 травня 2023 року

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри землевпорядного проектування
протокол № 9 від 26 квітня 2023 року
Завідувач кафедри
д.е.н., проф. Мартин А.Г.

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Геодезія та землеустрій» підготовки
здобувачів першого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»
д.е.н., проф. Мартин А.Г.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економіка землекористування та землевпорядкування»

Спеціальність 193 – «Геодезія та землеустрій»
Освітня програма Геодезія та землеустрій
Факультет землевпорядкування
Розробник: доцент, к.е.н., доцент Кустовська О.В.

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни
«Економіка землекористування та землепорядкування»

Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь		
ОС	«Магістр»	
Спеціальність	193 – «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістовних модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	1
Семестр	3	2
Лекційні заняття	10год.	6год.
Практичні заняття	20год.	8год.
Самостійна робота студентів	90год.	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	3год.	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Предметом курсу є система економічних, організаційних і правових відносин з приводу землекористування та землепорядкування, що базується на діючих законодавчих і нормативних актах, що регулюють планування та організацію землекористуванням різного цільового призначення та здійснення цивільно-правових угод на ринку типів землекористування з метою одержання бажаного комерційного або соціального ефекту.

Мета дисципліни – вивчення теорії і практики функціонування землекористування як важливої складової сфери підприємницької діяльності, матеріальної і фінансової основи територіальних громад. Землекористування з однієї сторони є певною гарантією стабільності бізнесу, збереження і примноження вартості капіталу, а з другої, - фінансовою основою місцевого самоврядування.

Завданням вивчення даної дисципліни є:

1. суть, функції, зміст і організація землекористування та землепорядкування;
2. сучасне законодавство, методичні, нормативні й інші правові документи, які регламентують економіку землекористування та землепорядкування, оборот типів землекористування;
3. методи оптимізації та оцінки ефективності формування різних типів землекористування й їх ринкової вартості, інвестицій в землепорядні рішення в процесі проектування;
4. оцінка ефективності формування землеволодінь і землекористувань та впорядкування їх території в процесі землеустрою;

5. варіантне проектування та планування землекористування ринкового типу, обґрунтування їх вибору по критеріях соціальної і еколого-економічної ефективності.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою або у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних знань та методів геодезичних, фотограмметричних, геоінформаційних, картографічних технологій і систем та кадастру і оцінки нерухомості.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність навчатися сприймати набуті знання у сфері геодезії, фотограмметрії, землеустрою, Державного земельного кадастру, оцінки земель та нерухомого майна, картографії та геоінформатики та інтегрувати їх з уже наявними.

ЗК 4. Здатність планувати та керувати часом.

ЗК 6. Здатність здійснювати пошук та критично аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК 9. Здатність до застосування знань на практиці.

ЗК 11. Мати навички розроблення та управління проектами.

ЗК 13. Здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях.

ЗК 14. Потенціал до подальшого навчання.

ЗК 15. Відповідальність за якість виконуваної роботи.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Знання наукових понять, теорій і методів, необхідних для розуміння принципів роботи та функціонального призначення сучасних геодезичних, фотограмметричних приладів та навігаційних систем та їх устаткування;

СК 2. Знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в професійній діяльності;

СК 3. Знання технічних характеристик, конструктивних особливостей, призначення та правил експлуатації геодезичного, фотограмметричного, навігаційного устаткування та обладнання;

СК 6. Знання сучасних технологічних процесів та систем технологічної підготовки виробництва;

СК 7. Уміння застосовувати та інтегрувати знання і розуміння дисциплін суміжних інженерних галузей;

СК 9. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, що впливають на формування технічних рішень;

СК 10. Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових задач спеціальності, а також вибору технічних засобів для їх виконання;

СК 11. Здатність використовувати знання й уміння для розрахунку апріорної оцінки точності та вибору технологій проектування і виконання прикладних професійних завдань;

СК 12. Уміння ідентифікувати, класифікувати та описувати цифрові моделі шляхом використання аналітичних методів і методів моделювання;

СК 13. Уміння досліджувати проблему та визначати обмеження, у тому числі зумовлені проблемами сталого розвитку та впливу на навколишнє середовище;

СК 14. Уміння аргументувати вибір методів розв'язування спеціалізованих задач, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення;

СК 15. Використання відповідної термінології та форм вираження у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ЗР 3. Знання та розуміння щодо теоретичні основи геодезії, вищої та інженерної геодезії;

ЗР 5. Знання та розуміння щодо теоретичні основи землеустрою, оцінювання нерухомості, реєстраційної системи та Державного земельного кадастру;

ЗР 6. Знання та розуміння щодо основи нормативно-правової бази забезпечення питань раціонального використання, охорони, обліку та оцінки земель на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях;

ЗЗР 10. Застосування знань та розумінь для використання основних методів збирання інформації в галузі геодезії і землеустрою, її систематизації і класифікації відповідно до поставленого проектного або виробничого завдання;

ЗЗР 14. Застосування знань та розумінь щодо планування використання та охорони земель, кадастрових знімів та ведення Державного земельного кадастру;

ЗЗР 15. Застосування знань та розумінь щодо розроблення проектів землеустрою, землевпорядної і кадастрової документації та документації з оцінки земель;

ЗЗР 15. Застосування знань та розумінь щодо розроблення проектів землеустрою, землевпорядної і кадастрової документації та документації з оцінки земель;

ФС 18. Формування суджень щодо основних технологій і методик планування і виконання геодезичних, топографічних і кадастрових знімів;

ФС 21. Формування суджень щодо планування використання та охорони земель з врахування впливу низки умов соціально-економічного, екологічного, ландшафтної, природо-охоронного характеру та інших чинників;

ФС 23. Формування суджень щодо реалізації топографічної та землевпорядної продукції на основі використання знань з основ законодавства і управління виробництвом.

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин								
	Денна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі				усього	у тому числі		
		лек.	пр.	екз.	с/р		лек.	лаб.	залік
Змістовний модуль 1. Теоретико-практичні засади економіки землекористування та землевпорядкування									
Тема 1. Економіка землекористування та землевпорядкування як наукова дисципліна. Теоретичні засади раціоналізації землекористування	26	2	4		20	3	1	2	
Тема 2. Ціноутворення землі як механізм розподілу ресурсів у ринковій економіці	31	2	4		25	3	1	2	
Разом за змістовним модулем 1	57	4	8		45	6	2	4	
Змістовний модуль 2. Оцінки економічної ефективності землекористування та									

землепорядкування									
Тема 3. Оптимізація землекористування в умовах ринкових земельних відносин	26	2	4		20	2	1	1	
Тема 4. Методика визначення втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва	31	2	4		25	2	1	1	
Тема 5. Методологія оцінки економічної ефективності землекористування та землепорядкування	6	2	4			4	2	2	
Разом за змістовним модулем 2	63	6	12		45	8	4	4	
Екзамен/залік				30		17			17
Усього годин	120	10	20	30	90	31	6	8	17

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Теоретико-практичні засади економіки землекористування та землепорядкування			
1	Практична робота №1. Складання схеми формування сільськогосподарського землекористування	2	20
2	Практична робота №2. Вивчення та складання схем взаємодії різних чинників виробництва	2	10
3	Практична робота №3. Побудова графіків залежності продуктивності орних земель від інтенсивності їх обробітку	2	20
4	Практична робота №4. Економічний механізм регулювання земельних відносин	2	10
	Виконання самостійної роботи (№№1-2)		15
	Модульна контрольна робота №1		25
	Разом по модулю №1	8	100
Змістовний модуль 2. Оцінки економічної ефективності землекористування та землепорядкування			
	Практична робота №5. Порівняльний аналіз структури бізнес-плану підприємства та схеми формування землекористування	4	20
	Практична робота №6. Обчислення недоодержаного доходу	4	15
	Практична робота №7. Економічна ефективність	4	20

	Виконання самостійної роботи №№3-4		20
	Модульна контрольна робота №2		25
	Разом по модулю	12	100
	Разом годин	20	

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
Змістовний модуль 1. Теоретико-практичні засади економіки землекористування та землевпорядкування			
1	Самостійна робота №1. Тема: Порівняння схеми формування сільськогосподарського землекористування та бізнес плану розвитку підприємства	20	7
2	Самостійна робота №2 Тема: Елементи економічного механізму регулювання земельних відносин	25	8
	Виконання практичних робіт №№1-4		60
	Модульна контрольна робота №1		25
	Разом по модулю №1(балів)	45	100
Змістовний модуль 2. Оцінки економічної ефективності землекористування та землевпорядкування			
3	Самостійна робота №3. Обчислення недоодержаного доходу на території сільськогосподарських земель, що підпали під охоронні зони режимоутворюючих об'єктів.	25	10
4	Самостійна робота №4. Визначити економічну ефективність пропозицій вашої кваліфікаційної магістерської роботи	20	10
	Виконання практичних №№5-7		55
	Модульна контрольна робота №2		25
	Разом по модулю №2(балів)	45	200
	Разом годин	90	

6. Зразки контрольних запитань, тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами

1. Охарактеризуйте поняття «економіка землеволодіння» і «економіка землекористування».
2. Поняття і ознаки землекористування.
3. Які особливості сільськогосподарського землекористування?
4. Місце землекористування в системі суспільних інтересів і ринкових відносин.
5. Охарактеризуйте природно-технологічні фактори землекористування.
6. Охарактеризуйте групи земельних інтересів, які виникають в суспільстві.
7. Які функції відіграє земля в системі суспільних інтересів і ринкових відносин?
8. Сформулюйте сутність типів землекористування на ринку землі.
9. Охарактеризуйте предмет курсу «Економіка землекористування та землевпорядкування».
10. Які завдання курсу «Економіка землекористування та землевпорядкування»?
11. Дайте визначення і охарактеризуйте суть сталого землекористування.
12. Охарактеризуйте правило збереження основного капіталу.
13. Охарактеризуйте показники сталого розвитку США і місце серед них сталого землекористування.
14. Якими показниками слід характеризувати стале землекористування?
15. Охарактеризуйте економічну функцію землі в життєдіяльності суспільства .
16. Охарактеризуйте поняття «земля» як екологічну систему.
17. Місце екосистеми «земля» в біоматеріальній системі економіки.
18. Охарактеризуйте теорію раціонального землекористування.
19. Охарактеризуйте умови оптимального розподілу ресурсів і формування землекористування.
20. Поняття інтенсифікації використання земель.
21. Охарактеризуйте підходи до інтенсифікації використання земель.
22. Назвіть чинники раціоналізації землекористування та їх класифікацію.
23. Постулати теорії оптимізації землекористування та розумної рівноваги.
24. Принципи екологізації економіки землекористування.
25. Поняття землекористування як екологічної системи.
26. Охарактеризуйте модель системи «виробництво – землекористування».
27. Назвіть завдання оптимізації землекористування.
28. Охарактеризуйте умови оптимальності розподілу ресурсів Парето.
29. Яка економіка найкраще використовує ціновий механізм для розподілу ресурсів?
30. Охарактеризуйте види і різновидності вартості землі.

Тести:

1. Що визначається ступенем еластичності пропозиції і товарообігом земель комерційного землекористування?

У бланку вписати вірну відповідь

2. Вказати термін, визначення якого подано: ця економічна категорія відображає відносини між власником землі та користувачем з приводу розподілу і використання надлишкового додаткового продукту, що створюється внаслідок різниці в родючості та місці розташування земельної ділянки.

1	Монопольна рента
2	Абсолютна рента
3	Диференційна рента I
4	Диференційна рента II

3. Що необхідно розглядати як цілісний процес відтворення всього комплексу зв'язків

«людина - земля – екосистема».

У бланку вписати вірну відповідь

4. Вказати термін, визначення якого подано: це економічна категорія, що являє собою певний вид суспільних відносин, пов'язаних з рухом вартості на умовах повернення.

У бланку вписати вірну відповідь

5. Назвати функцію землі в життєдіяльності суспільства, де земля - вихідна матеріальна основа добробуту як кожного індивідуума, так і суспільства в цілому в силу своєї функції головного засобу виробництва в сільському і лісовому господарствах; просторового базису для розміщення виробничих сил і розселення людей; основи для нормального відтворення всіх факторів економічного росту - трудових, матеріально-технічних і природних.

У бланку вписати вірну відповідь

6. Скласти (поставити у відповідності) схему взаємозв'язку елементів виробництва

1. Вид виробничої діяльності

2. Домінуюча роль землі

3. Рівні процесу виробництва

4. Складові частини виробництва

5. Термін виробництва

6. Форма (елемент) організації території

7. Форма суспільної організації

7. За якою формулою обчислюється певний вид недоодержаного доходу? Недоодержаний дохід від тимчасового несільськогосподарського використання ділянки та на прилеглих землях, спричинений діяльністю на відведеній ділянці.

У бланку вписати вірну відповідь

8. Грошова оцінка населених пунктів здійснюється відповідно до чинного законодавства України з метою створення умов для економічного регулювання земельних відносин при:

а) передачі землі у власність у спадщину, при даруванні; б) під заставу; в) здійсненні оренди; г) купівлі-продажу земельної ділянки; д) визначенні ставок земельного податку.

9. Якому показникові відповідають подані особливості: особливості господарсько-містобудівного освоєння регіону, в якому розміщений населений пункт; неоднорідність міського простору і планувальної структури міста, селища чи села; локальні умови, притаманні кожній земельній ділянці, її інженерне облаштування, підготовленість території до житлового чи іншого, будівництва тощо.

1. типи земельної ренти;

2. типи землекористування;

3. типи функціонального використання земель;

4. типи населених пунктів;

5. типи простору.

10. Співставити показники та умови землекористування. Ці показники сприяють підвищенню продуктивності праці за допомогою:

А. транспортних та інших операцій;

В. збільшення виробництва сільськогосподарської продукції з одиниці земельної площі

1. внаслідок поліпшення територіальних умов землекористування,

2. внаслідок підвищення економічної родючості,

3. за допомогою зниження витрат на обробіток землі,

4. конфігурації ділянок.

7. Методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни застосовують спеціальні методи навчання, зокрема:

- за джерелом передачі та сприймання навчальної інформації - словесні, наочні, практичні;

- за характером пізнавальної діяльності учнів - пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький;
- залежно від основної дидактичної мети і завдань - методи оволодіння новими знаннями, формування вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок;
- методи усного викладу знань, закріплення навчального матеріалу, самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці та вироблення вмінь і навичок, перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок;
- класифікація з точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності; стимулювання й мотивація учіння, контролю, самоконтролю, взаємоконтролю і корекції, самокорекції, взаємокорекції в навчанні.

Доцільно виділити чотири великих групи методів навчання (за Ю.Бабанський), які використовуються при викладанні навчальної дисципліни:

I - Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;

II - Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності;

III - Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;

IV - Бінарні, інтегровані (універсальні) методи.

I підгрупа за джерелом передачі навчальної інформації включає в себе:

- словесні методи – лекція, бесіда.

Лекція служить для пояснення важкої та складної теми; її типовими ознаками є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Бесіда відноситься до найдавніших і найпоширеніших методів дидактичної роботи. Провідною функцією даного метода є мотиваційно-стимулююча. Бесіда - це діалог між викладачем та студентом, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати студентів на активізацію отриманих знань. Виділяють індуктивну та дедуктивну бесіду.

Саме з допомогою їх викладач активізує діяльність студентів, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

- наочні методи - ілюстрація, демонстрація

Ілюстрація - допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки. Засоби ілюстрації (картинки, таблиці, моделі, муляжі, малюнки тощо) є нерухомими, вони мають «оживати» в розповіді викладача. Не рекомендується вивішувати або виставляти засіб ілюстрації заздалегідь (на початку заняття), щоб не привернути до нього увагу студентів, щоб ілюстрація не була достроковою до того моменту, коли для викладача настане час скористатися наочним посібником.

Демонстрація (презентація) характеризується рухомістю засобу демонстрування.

• практичні методи: досліди, вправи-завдання, практика. Лабораторні та практичні роботи, твори, реферати, звіти з виробничої практики студентів тощо.

Ці методи не несуть нової навчально-пізнавальної інформації, а служать лише для закріплення, формування практичних умінь при застосуванні раніше набутих знань. Більшість студентів активніше сприймають практичні методи, ніж словесні.

II підгрупа - за логікою передачі та сприймання навчальної інформації. Ці методи поділяються на індуктивні та дедуктивні.

• Індуктивні методи - зведення, вид узагальнення, який пов'язаний із передбаченням спостережень та експериментів на основі даних досвіду. У практиці це принцип: від часткового до загального, від конкретного до абстрактного.

• Дедуктивний метод активніше розвиває абстрактне мислення, сприяє засвоєнню навчального матеріалу на основі узагальнень.

III підгрупа - за ступенем самостійного мислення студентів у процесі оволодіння знаннями, формуванням умінь і навичок. У даному випадку методи поділяються на репродуктивні та точні, проблемно-пошукові:

- репродуктивні методи - відтворена репродукція як засіб повторення готових зразків або робота за готовими зразками, термінологічно вживається не лише в дидактиці, а й в образотворчому мистецтві, архітектурі, інших видах творчої діяльності;

- творчі, проблемно-пошукові методи спирається на самостійну, творчу пізнавальну діяльність студентів.

IV підгрупа - за ступенем керівництва навчальною роботою поділяють методи на два види:

- навчальна робота під керівництвом викладача - самостійна робота в аудиторії. До неї належать самостійні письмові роботи. Елементи самостійної праці студентів тут об'єднуються з інструктуванням, допомогою викладача, у результаті чого студенти набувають навичок самостійності, закріплюючи індивідуальний стиль діяльності;

- самостійна робота студентів поза контролем учителя - самостійна робота вдома. Мова йде про домашні завдання - усні та письмові, що має позитивний вплив на розумовий розвиток, виховання та самовиховання студента, сприяють виробленню навичок самостійної пізнавальної діяльності.

Основними функціями оцінювання навчальних досягнень студентів є:

- контролююча, що передбачає визначення рівня досягнень окремого студента в академічній групі, виявлення рівня готовності до засвоєння нового матеріалу, що дає змогу викладачеві відповідно планувати та викладати навчальний матеріал;

- навчальна - зумовлює таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли його проведення сприяє повторенню, уточненню та систематизації навчального матеріалу, удосконаленню підготовки студента;

- діагностично-коригуюча, що допомагає з'ясувати причини труднощів, які виникають у студента під час навчання, виявити прогалини у знаннях і вміннях та корегувати його діяльність, спрямовану на усунення недоліків;

- стимулюючо-мотиваційна, що визначає тему, таку організацію оцінювання навчальних досягнень студентів, коли його проведення стимулює бажання покращити свої результати, розвиває відповідальність і сприяє змагальності учнів, формує мотиви навчання;

- виховна, що передбачає формування вміння відповідально й зосереджено працювати, застосовувати прийоми контролю та самоконтролю, розвиток якостей особистості: працелюбності, активності, охайності тощо.

Таким чином, правильний підбір методів відповідно до мети та змісту навчання, вікових особливостей студентів сприяє розвитку їхніх пізнавальних здібностей, озброєнню їх уміннями й навичками використовувати здобуті знання на практиці, готує студентів до самостійного набуття знань, формує їхній світогляд.

8. Форми контролю

Номер змістовно го модуля	Розділ дисципліни	Тема лекції	Тема практичного заняття	Форма контролю знань
1	Теоретико-практичні засади економіки землекористування та землевпорядкування	1. Економіка землекористування та землевпорядкування як наукова дисципліна. Теоретичні засади раціоналізації	1. Складання схеми формування сільськогосподарського землекористування 2. Вивчення та складання схем взаємодії різних	

		землекористування	чинників виробництва	Здача (завантаження) практичних робіт на ЕНК та модульна контрольна робота №1.
		2. Ціноутворення землі як механізм розподілу ресурсів у ринковій економіці	3. Побудова графіків залежності продуктивності орних земель від інтенсивності їх обробітку	
			4. Економічний механізм регулювання земельних відносин	
2	Оцінки економічної ефективності землекористування та землевпорядкування	3. Оптимізація землекористування в умовах ринкових земельних відносин	5. Порівняльний аналіз структури бізнес-плану підприємства та схеми формування землекористування	Здача практичних робіт на ЕНК та модульна контрольна робота №2.
		4. Методика визначення втрат сільськогосподарського і лісогосподарського виробництва	6. Обчислення недоодержаного доходу	
		5. Методологія оцінки економічної ефективності землекористування та землевпорядкування	7. Економічна ефективність	

Поточний контроль знань на лекційних і практичних заняттях (у формі усного опитування, письмових тестів, вирішення практичних завдань) є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) студентами навчального матеріалу (1раз на дві лекції та кожного практичного заняття, оцінюються в балах – 10-20 балів).

Модульний контроль знань (у формі письмового модульного тестового контролю до 25 балів, разом за модуль – 100балів) є показником якості вивчення студентами окремих розділів, тем та пов'язаних з ними пізнавальних, методичних, психологічних, організаційних якостей студентів.

Підсумковий контроль знань (з навчальної дисципліни є екзамен) у формі тестів (оцінюються в балах – 18-30балів та шумується з навчальним рейтингом, в цілому позитивний результат оцінюється 60-100балів), є показником дійсного змісту знань студентів за обсягом, якістю, глибиною знань та вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1. «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 03.03.2021р. протокол № 7).

Табл. 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої	Оцінка національна за результати складання
-------------------------	--

освіти, бали	екзаменів	заліків
90 – 100	Відмінно	Зараховано
74 – 89	Добре	
60 – 73	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

10. Методичне забезпечення

1. Кустовська О.В. Економіка землекористування та землевпорядкування «Методологія оцінки економічної ефективності землекористування та землевпорядкування»: методичні вказівки для виконання лабораторних робіт для магістрів другого року навчання зі спеціальності 8.08010103 «Землеустрій та кадастр». К.: Вид. НУБіП України, 2015. 86с.
2. Kustovska O. Economics of land use and land management: workshop. К., 2019. 169р.

11. Рекомендовані джерела інформації:

1. Novakovska I., Kustovska O. Economics of Land-Use and Land Management, Part 1: textbook. К., 2022. 430 р.
2. Новаковська І.О. Економіка землекористування: навч. посіб. К.: Аграр. наука, 2018. 400 с.
3. Третяк А.М. Економіка землекористування та землевпорядкування: навчальний посібник. К.: ТОВ ЦЗРУ, 2004. 542 с.
4. Kustovska O. Land Economics and Land Management: Workshop. – Київ: ТОВ «ВПК «ЦЕНТРДРУК», 2019. 168с.
5. Кустовська О.В. Економіка землекористування та землевпорядкування: практикум для виконання практичних робіт з дисципліни для магістрів другого року навчання зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». К.:ТОВ «ВПК «ЦЕНТРДРУК», 2018. 160с.
6. Land Management: in the conditions of advanced soil erosion [text] Textbook/ Kustovska O. V., Chumachenko A. M., Kharchuk N. S., Dubovik O. M. [by General edited by Kustovska O. V.].- Київ: ТОВ «ВПК «ЦЕНТРДРУК». 2019. 310с.
7. Третяк А.М. Наукові основи економіки землекористування та землевпорядкування / Третяк А.М., Другак В.М. – К.: ЦЗРУ, 2003. – 337 с.
8. Кустовська О.В. Економіка землекористування та землевпорядкування «Методологія оцінки економічної ефективності землекористування та землевпорядкування»: методичні вказівки для виконання лабораторних робіт для магістрів другого року навчання зі спеціальності 8.08010103 «Землеустрій та кадастр». К.: Вид. НУБіП України, 2015. 86с.
9. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. К. : Знання, 2013. 173 с.
10. Іванілов О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: ЦНЛ, 2019. 728с.
11. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник, К.: ЦНЛ, 2019. 488с.
12. Про землеустрій: Закон України від від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>

13. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17.06.2020 (Набрання чинності, відбудеться 24.07.2021.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20>
14. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. Редакція від 01.01.2016, підстава 835-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
15. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 № 962-IV, Редакція від 27.06.2015, підстава 497-19. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/962-15>
16. Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV. Редакція від 28.06.2015, підстава 222-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>
17. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Редакція від 03.04.2016, підстава 1012-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
18. Oneshko S., Kustovska O., Yatsykovskyy B., Pashchuk L., Bulkot O., Chynchyk A. Digital transformation of public management of Ukraine's regional economy in the context of the Covid-19 pandemic: foreign experience, ukrainian realities. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 3(44), 298–307. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.44.2022.3781>
19. Verbivska L., Novikova I., Pashchuk L., Bulkot O., Kustovska O., Bannikova K. (2022) Strategies of economic development: micro, macro and mesoeconomic levels (the Ukrainian case). *CALITATEA QUALITY Access to Success* Vol. 24(192)/January 2023. P.352-559. <https://doi.org/10.47750/QAS/24.192.42>